

ТОВАРОЗНАВЧА ХАРАКТЕРИСТИКА НАТУРАЛЬНИХ ШКІР ДЛЯ ВЕРХУ ВЗУТТЯ

Студ. І. П. Кащенко, гр. БПТТ-13
Наук. керівник доц. Смачило О.В. (КНУТД)

Шкіра – це матеріал, який застосовується для виробництва взуття, одягу, галантерейних, лимарно-сідельних та інших технічних виробів, виготовлений із дерми шкіряного покриву тварин, волокниста структура якого збережена, а хімічний склад та фізико-механічні властивості змінені залежно від його призначення. Шкіру виготовляють із шкур телят, верблюжат, лошат, козлини та інших молодих тварин, а також дорослих овець, кіз, великої рогатої худоби, коней, верблюдів, ослів, оленів, лосів тощо, а також зі шкіри морських тварин, риб і плазунів.

Шкіра для верху взуття виготовляється хромовим, цирконієвим, жировим, комбінованим та іншими методами дублення.

Для виготовлення взуття з верхом зі шкір хромового дублення використовують гладкі шкіри з природною і шліфованою лицьовою поверхнею, нарізні, велнор, нубук, лакові. У цю групу входить також взуття з верхом з натуральної замші, сандальної юхти. За характером виконання взуття з верхом зі шкір хромового дублення поділяється на повсякденне, модельне, у тому числі особливо модне (чоловіче і жіноче), для дітей виготовляють нарядне взуття.

Юхтове взуття використовують для носіння у важких природних умовах; воно повинне захищати ногу від проникнення вологи і мати високу надійність. Виготовляють це взуття з яловичої, кінської або свинячої юхти. Через високе промокання свиняча юхта на верхні деталі чобіт не використовується.

На другорядні деталі юхтового взуття (халяви і берці) ставлять спилок, штучні матеріали — кирзу, шарголін та ін. З юхти виготовляють чоловіче, жіноче, хлопчаче, шкільне для хлопчиків і дівчат, дошкільне взуття. Основні види взуття з юхти: чоботи, напівчоботи, черевики зі шнурівками або гумовою тасьмою, чобітки і напівчобітки. Випускаються дівчачі черевики з верхом із юхти.

Юхтове взуття виготовляється на підошвах зі шкіри, гуми непористої структури, поліуретану, цвяховим, клейово-цвяховим, гвинтовим, а також методом пресової вулканізації, лиття під тиском і допельно-клейовим методами кріплення.

У період носки деталі верху взуття піддаються складному комплексу дій, які з одного боку, визначаються функціонуванням стопи та характером її руху при ходьбі, з іншого – впливом зовнішнього середовища.

До найбільш розповсюджених дефектів верха взуття з натуральної шкіри можна віднести дефекти покриття і лицьового шару: різної глибини тріщини покриття, віддушистість, осипання покривної плівки головним чином на ділянці пучків по лінії згину верху, здири лицьового шару у носку та на задинках, потертості, подряпини.

До дефектів верху взуття з натуральної шкіри відносяться також втрата первинної форми та розтоптування взуття, які значно погіршують його зовнішній вигляд. При тривалій експлуатації з'являються наскрізні тріщини на ділянках згину, які розвиваються з поверхневих тріщинах лицьового шару дерми, а також наскрізні потертості у носках, союзках, задинках, які виникають з поверхневих потертостей під впливом повторного продавлення стопою, стирання.

Також є певні вимоги, які забезпечують умови для зберігання та експлуатації, зовнішній вигляд, художньо-колеристичне оформлення взуття та інше. Такі вимоги поділяються на дві великі групи: функціонально-споживчі та виробничо-економічні.